

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ

27 май 2009 г. – Вариант 2

УВАЖАЕМИ ЗРЕЛОСТНИЦИ,

Тестът съдържа **38 задачи** по история и цивилизация и задача за отговор на исторически въпрос. **38-те задачи са два вида:**

- задачи с избираем отговор;
- задачи със свободен отговор.

Първите 30 задачи (от 1. до 30. включително) в теста са от затворен тип с четири възможни отговора, обозначени с главни букви от А до Г, от които само един е верен. Отговорите на тези задачи отбелязвайте със син/черен цвят на химикалката в **листа за отговори**, а не върху тестовата книжка. Отбелязвайте верния отговор със знака **X** в кръгчето с буквата на съответния отговор. Например:

☐ А ☒ Б ☐ В ☐ Г

Ако след това прецените, че първоначалният отговор не е верен и искате да го поправите, запълнете кръгчето с грешния отговор и отбележете буквата на друг отговор, който приемате за верен. Например:

☐ А ☒ Б ☒ В ☐ Г

За всяка задача трябва да е отбелязан не повече от един действителен отговор. Като действителен отговор на съответната задача се приема само този, чиято буква е отбелязана със знака X.

Отговорите на задачите със свободен отговор (от 31. до 38. включително) се отбелязват в предоставения **свитък за свободните отговори**. Четете внимателно инструкциите! Срещу номера и главната буква на съответната задача/на съответното подусловие напишете верния отговор.

Задачата за **отговор на исторически въпрос** напишете в **свитъка за свободните отговори** на предвиденото за това място.

ПОЖЕЛАВАМЕ ВИ УСПЕШНА РАБОТА!

Отговорите на задачите от 1. до 30. вкл. отбелязвайте в листа за отговори!

1. Българите разгромяват войските на Константин IV Погонат в битката при:

- А) Булгарофигон
- Б) Траянови врата
- В) Онгъла
- Г) Ахелой

2. През 809 г. крепостта Средец е превзета и включена в пределите на българската държава от хан:

- А) Крум
- Б) Тервел
- В) Омуртаг
- Г) Маламир

3. За превземането на Константинопол цар Симеон търси съюз с:

- А) маджарите
- Б) персите
- В) сърбите
- Г) арабите

4. Най-оригиналният паметник на българската църковна архитектура през IX-X в. е:

- А) църквата „Четиридесет мъченици” в Търново
- Б) дворцовата базилика в Плиска
- В) Кръглата (Златната) църква в Преслав
- Г) църквата „Св. Пантелеймон” в Патлейна

5. Вътрешнополитическата криза в България обхваща времето от:

- А) първата половина на VII в.
- Б) първата четвърт на VIII в.
- В) втората половина на VII в.
- Г) третата четвърт на VIII в..

6. Св. Йоан Рилски полага началото на религиозно движение, известно като:

- А) исихазъм
- Б) манихейство
- В) отшелничество
- Г) павликянство

7. През 1040 г. срещу византийската власт избухва въстание, начело с:

- А) Нестор
- Б) Георги Войтех
- В) Петър и Асен
- Г) Петър Делян

8. Второто българско царство просъществува в периода:

- А) 1040-1393 г.
- Б) 1185-1396 г.
- В) 1018-1396 г.
- Г) 970-1396 г.

9. Водещите християнски центрове в Европа през Средновековието са:

- А) Константинопол и Александрия
- Б) Рим и Йерусалим
- В) Сердика и Преслав
- Г) Константинопол и Рим

10. България е първа политическа сила в Югоизточна Европа при управлението на царете:

- А) Петър и Асен
- Б) Калоян и Борил
- В) Смилец и Теодор-Светослав
- Г) Симеон и Йоан Асен II

11. Кое от изброените събития се случва преди битката с латинските рицари край Одрин през 1205 г.?

- А) коронацията на Ивайло за цар в Търново
- Б) управлението на цар Борил
- В) коронацията на Калоян от кардинал Лъв
- Г) обсадата на Солун от цар Калоян

12. В битката край Велбъжд през 1330 г. загива:

- А) цар Михаил III Шишман
- Б) цар Михаил II Асен
- В) цар Константин-Тих Асен
- Г) цар Йоан Шишман

13. Кое твърдение НЕ е вярно?

През първите векове на османска власт българският народ се съхранява благодарение на:

- А) запазената от султаните православна църква
- Б) привилигированото положение, което имат християните в Османската империя
- В) съхранените традиции и народните обичаи
- Г) консерватизма на българското семейство

14. Покоряването на Търновското царство се осъществява при османския владетел:

- А) Мурад I
- Б) Сюлейман I
- В) Мехмед II
- Г) Баязид I

15. Кое характеризира османската военно-ленна система?

- А) частната собственост върху земята на спахиите
- Б) пълната собственост върху земята на селяните
- В) частната собственост върху земята в градовете
- Г) условната собственост върху земята на спахиите

16. Кое е общото, което свързва годините 1824, 1835, 1840 и 1846?

- А) движението за независима църква
- Б) хайдушкото движение
- В) антиосманските въстания
- Г) движението за новобългарска просвета

17. Сборникът с църковни поучения, издаден през 1806 г. от Софроний Врачански, е известен като:

- А) „Житие и страдание грешного Софрония”
- Б) „Молитвеник”
- В) „Неделник”
- Г) „Псалтир”

18. В коя от посочените книги от Възраждането е поместено изображение на български герб?

- А) „Гражданско позорище” на Софроний Врачански
- Б) „Абагар” на Филип Станиславович
- В) „Нареда на работниците за освобождение на България” на Васил Левски
- Г) „Стематогрфия” на Христофор Жефарович

19. Посочете имената на двама от ръководителите на Българската екзархия:

- А) Йоаким и Евтимий
- Б) Антим и Йосиф
- В) Стефан и Кирил
- Г) Василий и Георги

20. Идеологията на Добродетелната дружина е израз на:

- А) политически либерализъм
- Б) политически консерватизъм
- В) утопичен социализъм
- Г) революционен демократизъм

21. Ако изследваме връзката причина-следствие, подредете в същата зависимост Априлското въстание(1), Източния въпрос(2), Източната криза(3), Руско-турската освободителна война(4):

- А) 1, 2, 3, 4
- Б) 3, 4, 2, 1
- В) 2, 3, 1, 4
- Г) 4, 3, 2, 1

22. Основната задача на Учредителното събрание е:

- А) избор на държавен глава
- Б) избор на министри и депутати
- В) изработване и приемане на канституция
- Г) изработване и приемане на Органически устав на Източна Румелия

23. С кой факт от новата българска история е свързан терминът „режим на пълномощията“?

- А) суспендиране на Търновската конституция
- Б) Временно руско управление 1878-1879 г.
- В) управление на Консервативната партия 1879-1881 г.
- Г) управление на либералите 1884-1886 г.

24. Кое от изброените събития се случва по време на управлението на Стефан Стамболов (1887-1894 г.)?

- А) откриване на железопътната линия Русе-Варна
- Б) откриване на университет в София
- В) управление на княз Александър Батенберг
- Г) Съединение на Княжество България с Източна Румелия

25. Цар Фердинанд абдикира в полза на своя син през:

- А) 1918 г.
- Б) 1919 г.
- В) 1920 г.
- Г) 1917 г.

26. Българската армия извоюва решителна победа край Сливница по време на:

- А) Междусъюзническата война
- Б) Балканската война
- В) Сръбско-българската война
- Г) Първата световна война

27. Формата на държавно управление, с която се заменя монархията в Германия след Първата световна война, е:

- А) република
- Б) националсоциализъм
- В) военна диктатура
- Г) фашизъм

28. Втората световна война завършва на:

- А) 9 май 1945 г.
- Б) 20 май 1945 г.
- В) 30 юни 1945 г.
- Г) 2 септември 1945 г.

29. В кои държави между двете световни войни е изградена тоталитарна система?

- А) Германия, Италия, Франция
- Б) Русия, Швеция, Китай
- В) Русия, Италия, Германия
- Г) Япония, Испания, Австрия

30. Кое НЕ е характерно за фашистка Италия?

- А) непримирим антисемитизъм
- Б) нетърпимост към левите сили
- В) еднопартийно управление
- Г) издигане само на един неоспорим лидер

Отговорите на задачи от 31. до 38. вкл. запишете в свитъка за свободните отговори!

31. Срещу буквите в свитъка за свободните отговори запишете в хронологическа последователност три събития от българската история в периода VII-IX в.

32. Срещу буквите в свитъка за свободните отговори запишете имената на трима участници в Априлското въстание от 1876 г.

33. Срещу съответната буква в свитъка за свободните отговори посочете историческата личност и определете века, свързани с посочените събития/факти:

- А) Възрожденски духовник от Котел, който прави първия препис на Паисиевата история
- Б) Първият български монарх след Освобождението
- В) Създателят на фашизма в Италия

34. Срещу съответната буква в свитъка за свободни отговори запишете подходящия термин/понятие (*скрипторий, екзарх, петиция, ревизия, протекционизъм, епархия*), които съответстват на посочените определения:

- А) Икономическа политика на подкрепа на родното производство от външна конкуренция чрез забрани за внос, високи вносни мита и др.
- Б) Манастирско, дворцово, митрополитско или други средище или помещение, където е преписвана, създавана и размножавана църковната и светска книжнина
- В) Групова молба, общо искане в писмена форма до официалната власт или висше началство

35. За всяко от изброените понятия посочете конкретен пример от българската или съвременната световна история, който съответства на неговото съдържание:

- А) християнизация
- Б) абдикация
- В) пакт
- Г) световна война

36. Анализирайте дадения писмен източник и отговорете на следните въпроси:

А) С кое историческо събитие е свързан документът?

Б) Посочете пълното название на документа и го датирайте (ден, месец, година)

„[...] Чл.1. Ще се образува една особена духовна юрисдикция под името Българска екзархия...

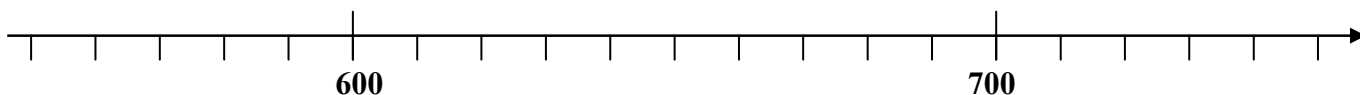
Чл.2. Най-издигнатият по степен от митрополитите от тая юрисдикция ще носи титлата «Екзарх» и той ще има каноническото председателство на Българския синод...

Чл.10. Духовната юрисдикция на Българската екзархия обема: Русенската, Силистренската, Шуменската, Търновската, Софийската, Врачанската, Ловчанската, видинската, Нишката, пиротската, Кюстендилската, Самоковската, Велешката, варненската епархия... [...] ”

37. Анализирайте представената на историческата карта информация и изпълнете следните задачи:

А) запишете териториалните промени и обяснете как са придобити

Б) начертайте следната линия на времето и върху нея отбележете годините на три събития, свързани с управлението на хан Аспарух и хан Тервел.

38. Разгледайте изображението и отговорете на следните въпроси:

А) Къде и кога е станало историческото събитие?

Б) Кой руски генерал е главнокомандващ на Българското опълчение?

*„Връчването на Самарското знаме на българските опълченци”,
художник Н. Димитриев-Оренбургски*

В свитъка за свободните отговори напишете в обем до 3 страници отговор
на историческия въпрос:

**Как Българското царство било покорено от Византийската империя
в периода 968-1018 г.?**

При отговора вземете под внимание следните въпроси:

1. Какво довело до упадък България по време на управлението на цар Петър и цар Борис II?
2. Кой били комитопулите и какви победи постигнали срещу Византия ?
3. Какви военни действия водил цар Самуил до 1014 г.?
4. Как цар Гаврил Радомир и цар Иван Владислав отстоявали българската независимост?
5. Посочете причините за падането на България под византийска власт?